

Motion till riksdagen 2009/10:So288

av **Lennart Pettersson m.fl. (c)**

Anhörigas delaktighet inom vård och behandling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en ökad delaktighet för anhöriga inom vård och behandling.

Motivering

När en människa blir sjuk påverkas omgivningen också av sjukdomen. Ibland är påverkan liten men inte så sällan blir den väldigt stor. Människor som drabbas av sjukdom, fysisk eller psykisk, får själva oftast väldigt bra information om sin sjukdom och också om effekterna av densamma både under och efter avslutad behandling. Detta gäller inte alls i samma grad de anhöriga. Sjukvårdspersonalen hänvisar, oftast med stöd i lagen, till sekretessen vilket får till följd att anhöriga känner sig både utanför och hjälplösa.

De människor som drabbas av psykiska sjukdomar mår ofta väldigt dåligt. Ibland är det så illa att anhöriga känner sig tvungna att få dem inlagda för behandling och medicinering. Vid sådana tillfällen finns det inga absoluta rättigheter för anhöriga att informera läkare eller annan sjukvårdspersonal om den sjukes hälsotillstånd. Det kan enbart ske om den sjuke själv medger det. Med tanke på att den sjuke inte alltid har förmåga att ge rätt bild av sitt tillstånd försvårar detta möjligheten för en läkare att ställa diagnos. Det finns ju även sjukdomar där förmågan att manipulera omgivningen är stark.

När det gäller fysiska sjukdomar är det vanligt att såväl hjärtåkommor som cancer i sin tur påverkar den psykiska hälsan både hos den drabbade och hos anhöriga. Det finns stora brister i informationen om vad som kan ske både under sjukdomsförloppet och efter detsamma. De anhöriga som ofta själva mår dåligt, får i många fall inget som helst stöd från sjukvården.

Fel! Okänt namn på

Det finns ju även många fysiskt sjuka som av olika anledningar inte kan kommunicera fullt ut och där det borde vara naturligt att involvera anhöriga på ett annat sätt än vad som sker idag.

Resultatet blir ofta att de närmast anhöriga känner sig utanför, trots att det kanske är de som kan ge bäst information, men också saknar viktig information för att klara av den privata situationen bättre på hemmaplan.

Sekretessen och den enskildes rättigheter är viktiga och detta gäller inte minst inom sjukvården. Generellt kan sägas att sekretess är till för att skydda den enskilde. Inget ska få yppas som är till men för den enskilde. Denna huvudregel är lätt att ställa sig bakom men om sekretessen blir till nackdel för den enskilde blir regelverket förfelat.

För att underlätta för den sjuke och för de närmast anhöriga bör regeringen ge Socialstyrelsen i uppdrag att se över på vilket sätt man kan öka de anhörigas delaktighet när det gäller vård och behandling. Rätt hanterat bör det öka möjligheten för den sjuke att snabbare tillfriskna. Det skulle också öka möjligheten till rätt åtgärder från anhöriga genom en ökad förståelse för förändrat beteende, signaler m.m. som följd av sjukdomen.

Stockholm den 25 september 2009

Lennart Pettersson (c)

Birgitta Sellén (c)

Maria Kornevik Jakobsson (c)